

Międzynarodowa konferencja studencka: Paweł Włodkowic a współczesne wyzwania wolności religijnej

W czwartek, 20 lutego na Papieskim Uniwersytecie Św. Tomasza w Rzymie (*Angelicum*) odbyła się międzynarodowa, studencka konferencja naukowa poświęcona myśli Pawła Włodkowica i jej współczesnym implikacjom. Spotkanie zgromadziło badaczy, studentów i ekspertów zajmujących się tematyką wolności religijnej w kontekście praw człowieka, polityki oraz historii, pochodzących z Europy, Afryki, Azji i Afryki.

Konferencję zorganizowaną na *Angelicum* przez Instytut Kultury św. Jana Pawła II stworzył Michał Kłosowski, który w swoim wystąpieniu podkreślił aktualność myśli Pawła Włodkowica w obliczu współczesnych wyzwań związanych z wolnością religijną, przypominając kim był wybitny polski prawnik i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, który bronił polskiej racji i prawa do podmiotowego istnienia na Soborze w Konstancji (1414–1418) w obliczu walk z zakonem krzyżackim. Będąc prekursorem tolerancji religijnej polski teolog postulował ideę poszanowania praw narodów i wyznawców innych religii, co stanowiło wyjątkowe stanowisko w ówczesnej Europie – przypomniał Kłosowski.

Różnorodność tematów i perspektyw

Pierwszą prezentację wygłosił Jakub Horbacz, student Instytutu Kultury św. Jana Pawła II na *Angelicum*, który analizował echa myśli Włodkowica w kontekście basenu Morza Śródziemnego oraz inspiracji, płynących z kultury łacińskiej, które odkryć można w pismach Włodkowica. Poruszony został także kontekst edukacji i wolności, jako że zdaniem Horbacza wiele z idei Włodkowica, dotyczących wolności religijnej, wykuwało się właśnie na Uniwersytecie, najpierw w Padwie potem w Krakowie, które to uczelnie miały być swoistymi laboratoriami myśli XV-wiecznego teologa. Następnie siostra Teresa Sinishtaj podjęła temat edukacji katolickiej w Albanii i wyzwań związanych z wolnością religijną w XXI wieku. W jej wystąpieniu szczególnie mocno wybrzmiał problem dialogu międzyreligijnego i jego roli w umacnianiu wolności sumienia, co ma być jednym z głównych wyzwań w tym bałkańskim kraju.

Kolejnym prelegentem był Matuš Hagara ze Słowacji, doktorant na Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza (*Angelicum*), zajmujący się myślą św. Tomasza z Akwinu w kontekście dobrego zarządzania. Zwrócił on uwagę na przypadek Päivi Räsänen, który ma być współczesnym przykładem prawniczego ścigania poglądów religijnych w Europie, co w kontekście myśli Włodkowica łamać ma zasadę zawartą w dziele „O władzy papieża i cesarza wobec niewiernych” (1416) mówiącą, że Wszelkie prawo naturalne, boskie, kościelne i świeckie potępia zwalczających tych, którzy pragną żyć w pokoju.

Z kolei Dawid Gospodarek, dziennikarz Katolickiej Agencji Informacyjnej, studiujący również w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej w swoim referacie zestawił działania patriarchy Cyryla z

praktykami zakonu krzyżackiego, pokazując nieoczekiwane analogie między narracją opiewającą „Russkij Mir” a koncepcjami Pawła Włodkowica, który przeciwstawiał się nawracaniu siłą. Dr Anthony Ssembatya z Ugandy, wykładowca na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim zaprezentował z kolei analizę barier dla wolności religijnej w regionie Afryki Subsaharyjskiej, wskazując na zagrożenia płynące z cyfrowego świata, biorąc pod uwagę różnorodność i zróżnicowanie wschodniej części kontynentu. Jego wystąpienie spotkało się z żywą reakcją uczestników, co znalazło odzwierciedlenie w intensywnej dyskusji po referacie.

Hilary Plureh z Mjanmy (dawnej Birmy) poruszył temat wolności religijnej w tym kraju. Zwrócił uwagę na dramatyczną sytuację chrześcijan i innych mniejszości wyznaniowych, podkreślając brak intelektualnej struktury, umożliwiającej rzeczywiste zaistnienie wolności religijnej w kraju, gdzie z powodu piastowanych godności nawet biskupi katoliccy pozbawieni są prawa głosu. Jego wystąpienie ukazało trudne warunki, w jakich funkcjonują tam wspólnoty religijne.

Podsumowując konferencję, ks. Jakub Bieszczad wygłosił referat o postaci Pawła Włodkowica jako fakcie historycznym, wciąż znajdujący się w świadomości badaczy, pomimo obojętności i zapomnienia. Jego wystąpienie skłoniło uczestników do refleksji nad znaczeniem myśli polskiego uczonego dla współczesnego świata i koniecznością przywrócenia jej należytej uwagi w debacie międzynarodowej, oferując również interesujące wskazówki na temat podobieństwa działalności Pawła Włodkowica do postaci takich jak Bartolomeo de las Casas.

Włodkowic w świadomości współczesnych

Studencka konferencja na Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza (*Angelicum*) pokazała, że ideały Pawła Włodkowica wciąż pozostają aktualne. Jego myśl dotycząca suwerenności narodów i wolności religijnej znajduje odbicie w wielu współczesnych sporach i wyzwaniach, niezależnie od szerokości geograficznej. Spotkanie zgromadziło różnorodne perspektywy i wywołało ożywione dyskusje, co świadczy o niezmiennej wartości tego dorobku intelektualnego.

Michał Kłosowski

